

تعاریف

تعاریف زیر در آیین‌نامه‌های کلیه مقاطع مختلف تحصیلی به صورت یکسان پذیرفته شده و حسب مقطع مربوط مورد استناد می‌باشد و جزء لاینفک آیین‌نامه‌ها بوده و هر نوع تغییر و تفسیر مغایر با آن مجاز نیست.

دانشگاه علوم پزشکی

موسسه‌ای است آموزشی، پژوهشی و خدماتی که علاوه بر وظیفه اصلی خود که تربیت نیروی انسانی در رده‌های مختلف گروه پزشکی است، به انجام آموزش، پژوهش و ارائه خدمات بهداشتی و درمانی پرداخته و در این امور به عنوان مرکز نهایی ارجاع عمل می‌نماید.

هر دانشگاه علوم پزشکی از دانشکده پزشکی و حداقل دو دانشکده دیگر تشکیل می‌شود.

دانشکده علوم پزشکی

دانشکده علوم پزشکی موسسه آموزشی، پژوهشی و خدماتی مستقلی است که علاوه بر وظیفه اصلی خود که تربیت نیروی انسانی در رده‌های مختلف گروه پزشکی است، به انجام آموزش، پژوهش و ارائه خدمات بهداشتی و درمانی پرداخته و در این امور به عنوان مرکز نهایی ارجاع عمل می‌نماید.

دانشکده

دانشکده واحدی از یک دانشگاه است که از حداقل سه گروه آموزشی، تشکیل می‌شود مانند دانشکده پزشکی، دانشکده دندانپزشکی و دانشکده بهداشت

آموزشکده در گروه پزشکی

موسسه آموزش عالی است که از تجمع گروههای آموزشی در سطح کاردانی رشتههای گروه پزشکی تشکیل می‌گردد و امکانات و تجهیزات لازم برای ارائه آموزش رشتههای تحصیلی در آن دایر است.

موسسه

موسسه در آموزش عالی یک مفهوم عام است که به هر یک از مراکز آموزش عالی و پژوهشی که با مجوز رسمی از وزارت علوم، تحقیقات و فناوری یا وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی تاسیس شده باشد اطلاق می‌گردد.

گروه آموزشی :

عهده‌دار آموزش و پژوهش و یا ارائه خدمات درمانی در ارتباط با یک رشته و یا یک شاخه می‌باشد مثل گروه بهداشت و گروه فیزیولوژی و گروه جراحی

گروه آزمایشی :

سازمان سنجش آموزش کشور در امتحانات سراسری ورود به دانشگاهها، داوطلبان را بر حسب رشتههای امتحانی با گروههای خاص تقسیم می‌کند که هر یک از این گروهها گروه آزمایشی نامیده می‌شود

دوره

دوره تحصیلی مجموعه دروسی است که هماهنگ و منسجم و به هم وابسته در یک رشته که در چارچوب نظام خاص و در یک مدت زمان معین به دانشجو ارائه می‌شود تا سرانجام به دریافت یکبار

مدارک   مرسوم   دانشگاهی   منجر   می   شود.

کارشناسی (لیسانس) پیوسته و ناپیوسته

کارشناسی ارشد (فوق لیسانس) ناپیوسته

دکتری عمومی

دکتر تخصصی ph.D

تخصص بالینی (دستیاری)

اداره آموزش:

منظور از اداره آموزش یک واحد اداری در یک دانشکده یا دانشگاه است که همه امور آموزشی مربوط به دانشجویان از قبیل نام نویسی ، انتخاب واحد انجام امتحانات ، جمع آوری نمرات و اعلام نتایج را برعهده دارد.

استاد

هر عضو هیات علمی که مسئولیت تدریس دروس نظری یا عملی را برعهده دارد استفاد نامیده می شود.

رشته

رشته یکی از شعب فرعی گروههای علمی (علوم پزشکی ، علوم انسانی ، علوم پایه ، فنی مهندسی ، کشاورزی و هنر) است که از لحاظ موضوع کاملاً مشخص و از دیگر موضوعات متمایز بوده و حداقل به یک کارایی مشخص می انجامد در دو رشته متمایز دروس مشترک نباید از ۳۰ درصد کل واحدها (بدون احتساب دروس عمومی) تجاوز کند.

گرایش

هر یک از شعب یک رشته که ناظر بر یک تخصص گرایش نامیده می‌شود. اختلافا دروس در دو گرایش از یک رشته نباید از ۷ درصد کل واحدها کمتر و از ۳۰ درصد کل واحدها (بدون احتساب دروس عمومی) بیشتر باشد.

دروس

دروس دانشگاهی از لحاظ محتوی به دروس عمومی و اختصاصی (پایه و تخصصی رشته) و از نظر==== اجباری و اختیاری و از لحاظ نحوه تعلیم و تدریس به دروس نظری، علمی، نظری و عملی، نظری- عملی، کارآموزی، کارورزی و کارآموزی در عرصه تقسیم میشود.

تبصره

دروسی که به صورت نظری و عملی نوشته می‌شوند مستقل از یکدیگر تدریس می‌شوند و هر یک کد جداگانه و نمره جداگانه دارند.

دروسی که به صورت نظری - عملی نوشته می‌شوند یک درس محسوب شده و کد مشترک و نمره مشترک دارند.

دروس عمومی

دروسی است که به منظور توسعه بخشیدن به اطلاعات عمومی دانشجویان و رشد و بینش فرهنگی آنان براساس فرهنگ و معارف و عقاید اسلامی و نیز آشنایی با روشهای علمی عرضه می‌شود. این

دروس برای کلیه دانشجویان تمامی رشته‌های علوم پزشکی در مقاطع تحصیلی کاردانی، کارشناسی پیوسته و ناپیوسته و دوره‌های دکتری عمومی الزامی است.

دروس اختصاصی

این دروس به دو دسته : دروس پایه و دروس تخصصی رشته به شرح زیر تقسیم میشود:

الف - دروس پایه ، دروسی است که برای آماده نمودن دانشجو، توسعه اطلاعات و تقویت بنیه و بینش علمی وی و درک بهتر دروس تخصصی رشته عرضه میشود.

ب - دروس تخصصی رشته دروسی است که صرفاً به منظور ایجاد و افزایش کارآیی‌های علمی و عملی یک رشته تدریس می‌شود.

دروس جبرانی

در صورتی که دانشجو دروسی را در مقطع قبل نگذارنده باشد موظف است اضافه بر واحدهای درسی مقرر به تشخیص گروه آموزشی و مطابق برنامه آموزشی مربوط آن دروس را به عنوان دروس جبرانی بگذارند.

دروس اجباری:

دروسی است که فارغ التحصیل شدن دانشجو منوط به گذراندن آنهاست و با دروس دیگر قابل تعویض نمی‌باشد.

دروس اختیاری

دروسی است که با توجه به مقررات و برنامه‌های آموزشی می‌توان آنها را از میان مجموعه‌ای از

دروس انتخاب کرد

دروس پیوسته (پیش نیاز)

دروسی است که با توجه به مقررات و برنامه‌های آموزشی ، می‌توان آنها را از میان مجموعه‌ای از

دروس انتخاب کرد.

دروس پیوسته (پیش نیاز)

دروسی است که گذراندن آنها برای گرفتن یک درس دیگر ضروری است

دروس جبرانی یا اجباری می‌تواند پیش نیاز باشد دروس اختیاری نمی‌تواند پیش نیاز باشند.

دروس نظری

دروسی است که در کلاس درس ارائه می‌شود.

دروس عملی

دروسی است که در کارگاه ، آزمایشگاه و مرکز مهارت‌های بالینی یا بخش‌های مربوط در دانشکده ارائه

میشود.

دروس کارآموزی

دروسی است که در محیط کار واقعی (بیمارستان، درمانگاه ، مراکز خدمات درمانی) و یا در محیط

شبیه سازی شده (مرکز مهارت‌های بالینی) برای آموزش مهارت‌های عملی ارائه می‌شود.

دروس کارورزی :

دروسی است که در محیط کار واقعی و برای کسب تسلط بر مهارتهای عملی ارائه می‌شود.

دروس کارآموزی در عرصه

دروسی است که با هدف آموزش مهارتهای عملی در عرصه ارائه خدمات بهداشتی درمانی ارائه می‌شود.

فصل اول

شرایط ورود و نام نویسی

ماده (۱) شرایط ورود دوره دکتری عمومی پزشکی به شرح زیر است:

۱-۱- پذیرفته شدن در آزمون ورودی

۱-۲- داشتن گواهینامه پایان دوره متوسطه (نظام قدیم) و یا گواهینامه دوره پیش دانشگاهی (نظام

جدید) از داخل یا خارج کشور مورد تایید وزارت آموزش و پرورش (با توجه به نظام جدید آموزش

متوسطه) یا برابر آموزشهای حوزوی (مطابق مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی)

۱-۳- مجاز بودن به ادامه تحصیل از نظر قوانین و مقررات جاری کشور و داشتن شرایط عمومی ورود

به آموزش عالی برابر مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی

۱-۴- برخوردار بودن از سلامت کامل تن و روان برابر ضوابط مصوب شورای عالی برنامه ریزی علوم

پزشکی

۵-۱- سپردن تعهد خدمت براساس ضوابط و قانون آموزش رایگان یا پرداخت شهریه مطلق تعرفه و

مقرراتی که از طریق مراجع ذیربط صادر می‌شود.

تبصره ۱: چنانچه دانشجو با توجه به ضوابط اعلام شده در دفترچه آزمون سراسری سازمان سنجش آموزش کشور از سلامت جسمی و روانی لازم برای دوره دکتری عمومی پزشکی برخوردار نباشد براساس نظری شورای پزشکی دانشگاه اجازه تحصیل در دوره دکتری عمومی پزشکی را ندارد.

تبصره ۲: ارائه ناییدیه تحصیلی دوره متوسط نظام قدیم یا پیش دانشگاهی نظام جدید در زمان ثبت نام و حداکثر تا پایان نیمسال اول تحصیلی و ارائه اصل گواهینامه پایان دوره متوسطه یا اصل گواهینامه دوره پیش دانشگاهی حداکثر تا یک سال بعد از ثبت نام اولیه الزامی است.

تبصره ۳: پرداخت شهریه، فارغ التحصیلات دوره دکتری عمومی پزشکی را از انجام دیگر تعهدات قانونی خاص معاف نمی‌کند.

ماده ۲) پذیرفته شدگان آزمون ورودی موظفند در مهلت‌هایی که توسط سازمان سنجش آموزش کشور یا دانشگاه اعلام می‌شود برای نام نویسی و انتخاب واحد به دانشگاه ذیربط مراجعه کنند عدم مراجعه برای نام نویسی در نخستین نیمسال تحصیلی پس از اعلام نتایج آزمون، انصراف از تحصیل تلقی خواهد شد.

ماده ۳) دانشجو موظف است در هر نیمسال تحصیلی در زمانی که دانشگاه اعلام می‌کند برای ادامه تحصیل و انتخاب واحد به اداره آموزش مراجعه کند. عدم مراجعه دانشجو برای نام نویسی در یک نیمسال بدون اطلاع و عذر موجه به منزله ترک تحصیل است و دانشجو اخراج خواهد شد.

تبصره : در موارد استثنائی که دانشجوی ترک تحصیل خود را موجه می‌داند، باید دلایل آن را در حداکثر تا یک ماه قبل از پایان همان نیمسال بصورت مکتوب به اداره آموزش ارائه دهد. در صورت نایب موجه بودن ترک تحصیل توسط شورای آموزشی دانشگاه آن، نیمسال جزو مدت مجاز تحصیل وی محسوب و مرخصی تحصیلی برای آن نیمسال صادر می‌شود.

تبصره: دانشجویی که ترک تحصیل نموده، چنانچه بخواهد مدارک تحصیلی خود را دریافت نماید موظف است به کلیه تعهدات قانونی دوران تحصیل خود عمل نماید.

ماده ۴) دانشجوی دوره دکتری عمومی پزشکی در یک زمان حق نام نویسی و ادامه تحصیل در بیش از یک رشته و در یک یا چند دانشگاه اعم از دولتی یا غیر دولتی را نخواهد داشت در صورت تخلف به تشخیص کمیته نظارت بر حسن اجرای مقررات آموزشی وزارت متبوع از ادامه تحصیل در یکی از رشته‌های انتخابی محروم و سوابق تحصیلی وی باطل اعلام می‌شود و دانشجو در این حال موظف است کلیه هزینه‌های مربوط به رشته حذف را مطابق تعرفه‌های تعیین شده به دانشگاه ذیربط بپردازد.

تبصره: دانشجویان ممتاز (استفاده‌های درخشان) از شمول این ماده مستثنی و تابع آیین نامه و ضوابط مربوط به خود می‌باشد.

فصل دوم

نظام آموزشی

ماده (۵) آموزش دوره دکتری عمومی پزشکی مبتنی بر نظام واحدی است

ماده (۶) در نظام واحدی، ارزش هر درس با تعداد واحدهای آن درس سنجیده می‌شود و قبولی یا عدم قبولی دانشجو در یک درس به همان درس محدود است.

ماده (۷) هر واحد درس، مقدار یا میزان درسی است که مفاد آن به ترتیب به صورت نظری ۱۷ ساعت عملی (یا آزمایشگاهی) ۳۴ ساعت، کارآموزی ۵۱ ساعت و کارورزی ۶۸ ساعت، در طول یک نیمسال تحصیلی یا دوره تابستانی و طبق برنامه مصوب شورای عالی برنامه ریزی تدریس میشود.

ماده (۸) برنامه دوره دکتری عمومی پزشکی شامل مراحل زیر است:

مرحله اول: دروس عمومی و علوم پایه

مرحله دوم: نشانه شناسی و فیزیوپاتولوژی

مرحله سوم: کارآموزی بالینی

مرحله چهارم: کارورزی

ماده ۹) در مراحل اول و دوم دوره دکتری عمومی پزشکی هر سال تحصیلی مرکب از دو نیمسال تحصیلی و در صورت ضرورت داشتن شرایط و امکانات یک دوره تابستانی است هر نیمسال تحصیلی عبارت از ۱۷ هفته آموزی و دوره تابستانی برابر ۶ هفته آموزشی با رعایت مفاد ماده ۷ است.

تبصره: طول مدت امتحانات پایان نیمسال یا پایان دوره تابستانی جزو مدت ۱۷ هفته و ۶ هفته آموزش محسوب نمیشود

تبصره ۲: در موارد استثنیایی و ضروری، شامل وقوع بلایای طبیعی، عدم امکان حضور استاد مربوط در طول ۱۷ هفته بیماری استاد و مواردی از این قبیل به پیشنهاد دانشکده مربوط و موافقت شورای آموزشی دانشگاه می‌توان در یا درسهایی را در مدتی کوتاهتر از ۱۷ هفته جهت کلیه دانشجویانی که آن درس یا درسا را اخذ کرده‌اند تدریس نمود. مشروط بر اینکه مجموع ساعات هر واحد درسی و میزان مقرر در ماده ۷ این آیین نامه کمتر نشود و شرکت در کلیه کلاس‌ها مطابق ساعات هر واحد درسی الزامی است.

ماده ۱۰) در دوره بالینی (مراحل سوم و چهارم) هر سال تحصیلی مشتمل بر چند بخش آموزش بالینی و دروس تئوری مربوطه است. تعداد بخشهای دوره بالینی در طول هر سال تحصیلی با توجه به مدت زمان لازم برای آموزش هر بخش توسط شورای آموزشی دانشگاه تعیین میشود.

ماده ۱۱) کلیه دانشگاهها و دانشکده‌های علوم پزشکی موظفند برنامه درسی و سرفصل مصوب شورای عالی برنامه ریزی را اجرا نمایند.

تبصره: ترتیب دروس با رعایت پیش نیازها، تنظیم برنامه تحصیلی دانشجویان در طول دوره روش تدریس و جابجا کردن ریز مواد و طرح مطالب جدید در یک درس و انتخاب منابع برعهده دانشگاهها

و دانشکده‌های علوم پزشکی است بدیهی است منابع جهت امتحانات جامع علوم پایه و جامع پیش‌کارورزی از طرف وزارت متبوع تعیین میشود.

تبصره ۲: آن دسته از دانشگاهها و دانشکده‌های علوم پزشکی که حداقل سه دوره دکتری عمومی پزشکی فارغ التحصیل داشته‌اند، در صورت تایید شورای آموزشی دانشکده و دانشگاه می‌توانند با توجه به مقتضیت و امکانات حداکثر به میزان ده درصد کل واحدهای دوره به برنامه مصوب اضافه کنند.

ماده ۱۶) در پایان مرحله اول، امتحان جامع علوم پایه برگزار می‌شود و قبولی در امتحان جامع شریط ورود به دوره بعدی می‌باشد.

تبصره ۱: شریط شرکت در امتحان جامع علوم پایه، قبولی در کلیه دروسهای مرحله اول (دروسهای علوم پایه و دروسهای عمومی) و کسب میانگین کل ۱۲ از این مرحله است با این حال در شرایطی که دانشجو، تنها یک درس عمومی باقیمانده داشته باشد، می‌تواند در امتحان جامع علوم پایه شرکت کند و در صورت قبولی درس باقیمانده را در دوره بعدی بگذارند بدیهی است نمره این درس در میانگین مرحله دوم محاسبه خواهد شد.

تبصره ۲: چنانچه نمرات تعدادی از دروسی که دانشجو گذرانده و در امتحانات آنها شرکت کرده است در زمان معرفی به آزمون جامع علوم پایه نشده باشد، دانشجو به صورت مشروط در آزمون شرکت می‌نماید در صورتی که بعد از اعلام نمره دانشجو در آن درس مردود شده باشد یا علی‌رغم قبولی میانگین کل مرحله اول وی به ۱۴ نرسیده باشد نتیجه آزمون ولی کان لم یکن می‌باشد و آزمون مذکور جزو تعداد دفعات شرکت در آزمون او محاسبه نخواهد شد و تا کسب نمره قبولی در درس مردودی و همچنین کسب میانگین لازم، اجاره شرکت در آزمون جامع بعدی را حتی به صورت

مشروط نخواهد داشت. و تا کسب نمره قبولی در درس یا بخش مردودی و همچنین کسب میانگین

لازم اجازه شرکت در آزمون بعدی را حتی به صورت مشروط نخواهد داشت .

تبصره ۳: قبول شدگان آزمون جامع پیش کاروری ، براساس رتبه‌ای که با توجه به فرمول زیر

نمره تراز شده آموزش پیش کارورزی براساس میانگین + (میانگین سه مرحله اول $\times 2$)

۳

کسب می‌کنند، در انتخاب بخش‌های موجود، برای گذراندن مرحله کارورزی. حق تقدم خواهند داشت.

برای مثال، چنانچه میانگین سه مرحله اول دانشجویی ۱۵ و نمره او در آزمون پیش کارورزی ۱۸۰ از ۲۰۰ باشد (نمره تراز شده آزمون پیش کارورزی او براساس میانگین ۱۸ می‌شود) رتبه او براساس

فرمول بالا به صورت زیر محاسبه می‌شود:

$$(15 \times 2) + 18$$

$$\text{-----} + 16$$

۳

ماده ۱۷) شرکت در امتحان جامع پیش کارورزی تا سه نوبت مجاز است .

تبصره : دانشجویانی که به علت مردود شدن در امتحان جامع پیش کارورزی از ادامه تحصیل در رشته پزشکی محروم میشوند، می‌توانند براساس دستورالعمل مندرج در تبصره ۲ ماده ۱۳ به یکی از مقطع کارشناسی پیوسته کارشناسی ناپیوسته و کاردانی تغییر رشته بدهد.

ماده ۱۸) طول دوره کارورزی ۱۸ ماه می‌باشد و گذراندن ۱۷ ماه کارورزی طبق برنامه مصوب برای کروزان الزامی است دانشجو در طول دوره کارورزی می‌بایست از یک ماه مرخصی استفاده نماید.

فصل سوم

واحدهای درسی و طول مدت تحصیل

ماده ۱۹) حداقل تعداد واحدهای درسی لازم برای فراغت از تحصیل در دوره دکتری عمومی پزشکی، طبق برنامه مصوب آن دوره در شورای عالی برنامه ریزی است.

ماده ۲۰) دانشجوی در هر نیمسال تحصیلی از مراحل =====

تبصره: در آخرین نیمسال تحصیلی در هر یک از مراحل اول و دوم، دانشجوی از رعایت شرط حداقل ۱۲ واحد معاف است.

تبصره ۲: در صورتی که میانگین کل نمرات دانشجوی در یک نیمسال تحصیلی حداقل ۱۷ باشد می‌تواند با نظر استاد راهنما و موافقت دانشکده در نیمسال بعد از حداکثر تا ۲۴ واحد درسی انتخاب کند.

تبصره ۳: در مواردی که دانشجوی حداکثر ۲۴ واحد باقیمانده برای گذارندن هر یک از مراحل اول و دوم را داشته باشد در صورتی که در نیمسال قبل مشروط نشده باشد با تایید دانشکده می‌تواند کلیه آن واحدها را در آن نیمسال بگذارند.

تبصره ۴: در دوره نوابستانی، دانشجوی مجاز به انتخاب بیش از ۶ واحد درسی نمی‌باشد.

ماده ۲) آن دسته از پذیرفته شدگان آزمون سراسری ورودی دانشگاهها که نمره خام مواد امتحانی آنها در آزمون ورودی در یک یا چند درس به تشخیص شورای آموزشی دانشگاه پذیرنده از حد نصاب معینی کمتر باشد، موظفند حسب نیاز رشته، دروسی را که آن دانشگاه تعیین می‌کند به عنوان

دروس پیشنهادی دانشگاهی علاوه بر دروس مندرج در برنامه مصوب در اولین یا دومین نیمسال تحصیلی بگذارند.

تبصره ۱: تعیین نوع درس، تعداد واحد، ریز مواد، نحوه ارائه و زمان تدریس دروس پیش نیاز دانشگاهی بر عهده شورای آموزشی دانشگاه پذیرنده و براساس پیشنهاد گروههای آموزشی است.

تبصره ۲: ارائه دروس پیشنهادی و چگونگی اجرای آنها در دانشگاهها از هر لحاظ از جمله ثبت نمرات در کارنامه دانشجو احتساب در میانگین پایان نیمسال و مشروطی و میانگین کل نمرات دانشجو مانند دروس دانشگاهی و تابع مقررات آموزش عالی است.

تبصره ۳: سازمان سنجش آموزش کشور پس از اعلام نتایج آزمون ورودی، کارنامه پذیرفته شدگان، مشتمل بر نمره خام آنها را در هر یک از مواد امتحانی در اختیار دانشگاههای ذیربط قرار می‌دهد.

تبصره ۴: به حداکثر طول دوره تحصیل دانشجویانی که حداقل ۸ واحد از دروس پیشنهادی از دانشگاهی را گذرانده باشند حداکثر یک نیمسال تحصیلی افزوده میشود.

ماده ۲۲) حداکثر مدت مجاز تحصیل در دوره دکتری عمومی پزشکی ۱۰ سال است، که ۵ سال اول به طی مراحل اول و دوم آموزش پزشکی و ۵ سال باقیمانده به طی مراحل سوم و چهارم آن اختصاص دارد.

تبصره ۱: دانشجویی که نتواند در مدت ۴ سال اول دوره آموزش پزشکی از امتحان جامع علوم پایه، نمره قبولی کسب کند و یا در مدت ۵ سال اول، مراحل اول و دوم آموزش پزشکی را به پایان برساند، از ادامه تحصیل در رشته پزشکی محروم می‌شود و در صورتی که میانگین نمرات درسهایی که

گذرانیده حداقل ۱۰ باشد، می‌تواند برابر دستورالعمل مندرج در تبصره ۲ ماده ۱۳ به رشته دیگری

در مقاطع کاردانی، کارشناسی پیوسته و ناپیوسته تغییر رشته بدهد.

تبصره: دوره تحصیلی دانشجویی که نتواند در مدت ۳ سال از شروع دوره بالینی به دوره کارورزی

راه یابد و یا در مدت ۵ سال مراحل سوم و چهارم آموزش پزشکی را به پایان برساند، با تصویب

شورای آموزشی دانشگاه حداکثر ۱۲ ماده دیگر قابل تمدید است. مشروط بر آن که مدت مجاز

تحصیل وی به پایان نرسیده باشد.

فصل چهارم

حضور و غیاب

ماده ۲۳) حضور دانشجو در تمامی جلسات مربوط به هر درس و دوره‌های کارآموزی و کارورزی الزامی است و عدم حضور دانشجو در هر یک از جلسات، غیبت محسوب می‌شود.

ماده ۲۴) ساعات غیبت دانشجو در هر درس نظری از چهار هفدم، عملی و آزمایشگاهی از دو هفدم کارآموزی و کارورزی از یک دهم مجموع ساعات آن بخش نباید تجاوز کند در غیر اینصورت نمره دانشجو در آن درس یا بخش صفر محسوب می‌شود.

تبصره ۱: غیبت تا سقف مشخص شده در ماده ۲۴، در صورتی که مجاز خواهد بود که با ارائه مدارک مستند و تشخیص استاد موجه شناخته شود. نحوه برخورد یا غیبت دانشجو (موجه یا غیرموجه) بر عهده استاد و یا تایید دانشکده خواهد بود.

تبصره ۲: در صورتی که غیبت دانشجو در هر درس یا بخش بیش از میزان تعیین شده در ماده ۲۴ باشند ولی غیبت او با تشخیص شورای آموزشی دانشگاه موجه تشخیص داده شود. آن درس حذف می‌گردد در این حال رعایت حداقل ۱۲ واحد در هر نیمسال الزامی نیست ولی نیمسال مذکور به عنوان یک نیمسال کامل جزو سنوات تحصیلی دانشجو محسوب می‌شود.

ماده ۲۵) غیبت غیر موجه در امتحان هر درس یا بخش به منزله گرفتن نمره صفر در آن درس یا بخش و غیبت موجه در امتحان هر درس یا بخش باعث حذف آن درس یا بخش می‌گردد. تشخیص موجه بودن غیبت در جلسه امتحان بر عهده آموزشی دانشگاه است.

فصل پنجم

حذف و اضافه

ماده ۲۶) دانشجو می‌تواند در هر نیمسال تحصیلی از مراحل اول و دوم تا دو هفته پس از شروع نیمسال حداکثر دو درس اخذ شده خود را حذف و یا دو درس دیگر اخذ نماید، یا دو درس اخذ شده خود را با دو درس دیگر جابجا نماید. مشروط بر این که تعداد واحدهای اخذ شده وی از حد مقرر در ماده ۲۰ تجاوز نکند.

تبصره ۱: غیبت در جلسات دو هفته اول هر درس به دلیل حذف و اضافه یا به هر دلیل دیگر مجاز نیست و در صورت پیش آمد جزو حداکثر غیبت مجاز دانشجو (میزان تعیین شده در ماده ۲۴) محاسبه مفاد ماده مذکور اجرا خواهد شد.

تبصره ۲: حذف و اضافه در ترم تابستانی امکان پذیر نیست .

ماده ۲۷) در صورت اضطرار ، دانشجو در مراحل اول و دوم آموزش پزشکی می‌تواند تا ۵ هفته قبل از پایان نیمسال تحصیلی فقط یکی از دروس نظری خود را با تایید گروه آموزشی مربوط حذف کند. مشروط بر اینکه اولاً غیبت دانشجو در آن درس بیش از چهارهفدهم مجموع ساعات آن درس نباشد و ثانیاً تعداد واحدهای باقیمانده وی از ۱۲ واحد کمتر نشود.

ماده ۲۸) حذف کلیه درس‌های اخذ شده در یک نیمسال ، حداکثر تا قبل از شروع امتحانات پایان آن نیمسال تنها در صورتی مجاز است که بنا به تشخیص شورای آموزشی دانشگاه دانشجو قادر به

ادامه تحصیل در آن نیمسال نباشد. در این صورت آن نیمسال برای دانشجو مرخصی تحصیلی محسوب خواهد شد. محاسبه یا عدم محاسبه این مرخصی در سنوات مجاز تحصیل دانشجو به عهده شورای آموزشی دانشگاه است.

تبصره: حذف کلیه دروس اخذ شده در دوره تابستانی حداکثر تا قبل از شروع امتحانات آن دوره با تایید شورای آموزشی دانشگاه امکان پذیر است.

ماده ۲۹) حذف و تعویض بخش در هر یک از مراحل کارآموزی بالینی و کارورزی در صورت تایید شورای آموزشی دانشکده تنها در مدت زمان تعیین شده توسط آموز دانشکده مجاز است.

فصل ششم

ارزیابی پیشرفت تحصیلی دانشجو

ماده ۳۰) ارزیابی پیشرفت دانشجو در هر درس براساس میزان حضور و فعالیت در کلاس، انجام فعالیتهای آموزشی و نتایج امتحانات بین نیمسال و پایان نیمسال صورت می‌گیرد و استاد یا اساتید هر درس مرجع ارزیابی دانشجو در آن درس است.

ماده ۳۱) ارزیابی پیشرفت تحصیلی دانشجو در دوره‌های کارآموزی بالینی و کارورزی، با توجه به موارد زیر انجام می‌شود.

۱-۳۲- رعایت اخلاق اسلامی و حرفه‌ای حفظ شئون دانشجویی و حسن رابط با بیماران مراجعین و کارکنان بخش

۲-۳۱- حضور مرتب و تمام وقت در بخش، کلاسهای مربوط و انجام کشیکهای محوله براساس برنامه تنظیمی بخش

۳-۳۱- دقت و احساس مسئولیت در انجام امور محوطه طبق ضوابط بخش از جمله تهیه و تکمیل پرونده بیماران

۴-۳۱- افزایش مهارت و بهره‌گیری دانشجو از دوره‌های کارآموزی بالینی و کارورزی

۵-۳۱- شرکت در امتحان پایانی بخش و کسب نمره لازم

ماده ۳۲) برگزاری امتحان کتبی در پایان هر نیمسال تحصیلی از مراحل اول و دوم پزشکی و درسهای نظری دوره کارآموزی بالینی الزامی است.

تبصره: امتحان بخشهای بالینی در دورههای کارآموزی و کارورزی در پایان هر بخش انجام می‌شود.

ماده ۳۳) نتیجه ارزیابی پیشرفت تحصیلی دانشجو براساس مفاد مندرج در مواد ۳۰ و ۳۱ به صورت نمره تعیین می‌شود و نمره دانشجو در هر درس یا هر بخش بصورت عددی بین صفر تا بیست مشخص میشود.

ماده ۳۴) حداقل نمره قبولی در درسهای مرحله اول و دوم آموزش پزشکی ۱۰ و حداقل میانگین کل هر یک از این مراحل ۱۲ می‌باشد. حداقل نمره قبولی در هر یک از درسهای نظری مرحله کارآموزی بالینی و بخشهای مربوط به مراحل سوم و چهارم آموزش پزشکی ۱۲ است و حداقل میانگین کل هر یک از این مراحل ۱۴ می‌باشد دانشجویی که در هر یک از درسهای یا بخشها حداقل نمره قبولی را کسب =====

نمرات کلیه دروس اعم از قبولی و ردی در کارنامه دانشجو ثبت و در محاسبه میانگین منظور می‌شود
تبصره: هر یک از دروس نظری و عملی نمره مستقل دارند اما نمره دروس نظری - عملی که یک درس محسوب می‌شوند. معدل دو قسمت نظری و عملی و با توجه به ضرایب هر کدام است در صورتی که معدل دو قسمت نظری و عملی به ۱۰ نرسد و یا نمره یکی از آنها از ۸ کمتر باشد هر چند معدل به ۱۰ رسیده باشد هر دو قسمت باید مجدداً تکرار شود.

ماده ۳۵) استاد یا اساتید هر درس یا هر بخش موظفند گزارش نمره نهایی دانشجو در آن درس یا بخش را حداکثر ظرف ده روز پس از برگزاری امتحان آن درس به آموزش دانشکده تسلیم نمایند.

تبصره: پس از اعلام نمره توسط آموزش دانشجو می‌تواند حداکثر تا ۳ روز پس از اعلام نتایج اعتراضات خود را کتبا به آموزش دانشکده اعلام کند تا رسیدگی لازم صورت پذیرد.

ماده ۲۶) اداره آموزش دانشکده یا واحد ذیربط در هر دانشگاه موظف است نمرات نهایی را حداکثر تا دو هفته پس از برگزاری آخرین امتحان هر نیمسال و بعد از رسیدگی به اعتراضات دانشجویان و رفع اشتباهات احتمالی به آموزش دانشکده تسلیم نماید.

تبصره: تبصره پس از اعلام به آموزش کل دانشگاه غیر قابل تغییر است.

ماده ۲۷) در پایان در نیمسال تحصیلی از مراحل اول و دوم میانگین نمرات دانشجو در آن نیمسال و میانگین کل نمرات او تا پایان نیمسال محاسبه و در پایان هر یک از مراحل دوره دکتری عمومی پزشکی نیز، میانگین کل نمرات دانشجو در آن مرحله محاسبه و در کارنه وی ثبت می‌شود.

تبصره ۱: برای محاسبه میانگین نمرات، تعداد واحدهای هر درس یا بخش در نمره آن درس یا بخش ضرب می‌شود و مجموع حاصل ضربها بر تعداد کل واحدهایی که دانشجو برای آنها نمره قبولی یا مردودی دریافت داشته است تقسیم می‌شود.

تبصره ۲: دوره تابستانی به عنوان نیمسال تحصیلی محسوب نمی‌شود نمرات درسهایی که دانشجو در دوره تابستانی می‌گذراند تنها در محاسبه میانگین کل مرحله مربوط محسوب می‌شود.

ماده ۳۸) میانگین نمرات دانشجوی در هیچ نیمسال از مراحل اول و دوم آموزش پزشکی نباید از ۱۲ کمتر باشد در غیر این صورت نام نویسی دانشجوی در نیمسال بعد به صورت مشروط خواهد بود.

تبصره ۱: در مواردی که تعداد واحدهای ارائه شده توسط دانشگاه کمتر از ۱۲ واحد باشد آن نیمسال جزو سنوات تحصیلی دانشجوی محسوب نخواهد شد ولیکن در صورت کسر میانگین به عنوان -

=====

در هر یک از مراحل آموزش پزشکی، تعداد واحدها کمتر از ۱۲ واحد باشد، آن نیمسال جزو نیمسال تحصیلی دانشجوی محسوب و در صورت کسر میانگین به عنوان نیمسال مشروطی نیز محاسبه خواهد شد. تبصره ۲: دانشگاه موظف است موضوع مشروط بودن نام نویسی دانشجوی را هر با کتبا به وی و اولیا او اطلاع دهد و یک نسخه از آن را در پرونده دانشجوی ضبط کند. با این وصف قصور در اخطار به وی از طرف دانشگاه و یا اظهار بی اطلاعی دانشجوی از این امر، مانع از اجرای مقررات نخواهد بود.

ماده ۳۹) دانشجویی که بصورت مشروط نام نویسی می کند حتی در نیمسال آخر در هر یک از مراحل اول و دوم آموزش پزشکی، حق انتخاب بیش از ۱۴ واحد درس در آن نیمسال را ندارد.

تبصره: در موارد استثنایی در نیمسال آخر تحصیلی در هر یک از مراحل اول و دوم آموزش پزشکی با توجه به تعداد واحد باقی مانده و سوابق تحصیلی دانشجوی تصمیم گیری در خصوص ارائه بیش از ۱۴ واحد درسی به دانشجوی مشروط به عهده شورای آموزشی دانشگاه است در هر صورت این تعداد بیش

از ۲۰ واحد نباید باشد.

ماده ۴۰) دانشجویی که در مراحل اول و دوم آموزش پزشکی برای ۳ نیمسال متوالی یا ۴ نیمسال متناوب مشروط شود از ادامه تحصیل محروم می‌شود و چنانچه میانگین کل واحدهایی که گذرانیده است حداقل ۱۰ باشد، می‌تواند برابر دستورالعمل مندرج در تبصره ۲ ماده ۱۳ به رشته دیگری در مقاطع کاردانی کارشناسی پیوسته و کارشناسی ناپیوسته تغییر رشته دهد.

ماده ۴۱) میانگین کل نمرات دانشجو در پایان هر یک از مراحل اول و دوم پزشکی نباید از ۱۲ و میانگین کل نمرات دانشجو در پایان هر یک از مراحل سوم و چهارم پزشکی نباید از ۱۴ کمتر باشد، دانشجویی که در پایان هر یک از مراحل مذکور دارای میانگین کل کمتر از حد تعیین شده باشد، در صورتی که مدت مجاز تحصیل وی در آن مرحله به پایان نرسیده باشد، می‌تواند درسها یا بخشهایی را که در آنها حسب مورد نمره کمتر از ۱۲ یا ۱۴ آورده است. تکرار کند در غیر این صورت حق ورود به مرحله بعدی و یا فراغت از تحصیل را نخواهد داشت بدیهی است که نمرات دروس تکراری اضافه بر نمرات قبلی در کارنامه دانشجو ثبت و در محاسبه میانگین کل او محسوب خواهد شد.

تبصره ۱: در صورتی که دانشجو درسها و بخشهای با نرات کمتر از ۱۴ را جهت جبران کمبود میانگین هر یک از مراحل سوم و چهارم دوره دکتری عمومی پزشکی تکرار نموده و نمرات بالاتر از ۱۴ کسب کرده و لیکن کمبود میانگین کل آن مرحله جبران نشده باشد، ضمن رعایت سایر مقررات آموزشی می‌تواند مجددا همان درسها و بخشها را علیرغم داشتن نمره بالاتر از ۱۴ تکرار نماید تا کمبود میانگین مرحله مربوطه جبران شود بدیهی است که نمرات درسهای تکراری اضافه بر نمرات قبلی در کارنامه دانشجو ثبت و در میانگین کل مرحله مربوطه محسوب خواهد شد.

تبصره ۲: در صورتی که دانشجویی تعدادی از درسها یا بخشهایی را که در آنها حسب مورد نمره کمتر از ۱۲ یا ۱۴ آورده جهت جبران میانگین کل هر یک از مراحل دوره دکتری عمومی پزشکی تکرار

نماید و در درس یا بخش تکراری مردود شود چنانچه پس از احتساب کلیه نمرات قبولی ردی و تکراری میانگین کل مرحله مربوطه به حد نصاب رسیده باشد قبولی قبلی او در آن درس یا بخش ملاک عمل است و دانشجو می‌تواند وارد مرحله بعدی شود و در صورتی که میانگین کل مرحله مربوطه به حد نصاب نرسیده باشد دانشجو در آن درس یا بخش مردود است و علیرغم اینکه قبلاً نمره قبولی کسب نموده بایستی مجدداً آن درس یا بخش را تکرار نماید.

تبصره ۳: دانشجویی که نتواند یا نخواهد از فرصت مذکور در این ماده استفاده کند، یا علی‌رغم استفاده از آن نتواند کمبود میانگین کل خود را جبران نماید چنانچه میانگین کل واحدهایی که گذرانیده است حداقل ۱۰ باشد می‌تواند برابر دستورالعمل مندرج در تبصره ۲ ماده ۱۳ به رشته دیگری در مقاطع کاردانی و کارشناسی پیوسته یا ناپیوسته تغییر رشته دهد.

ماده ۴۲) دانشجویی که به لحاظ مشروط شدن بیش از حد از ادامه تحصیل محروم می‌شود در صورت انجام به لغو تعهداتی که در دوران تحصیل سپرده است می‌تواند برای تحصیل مجدد در آزمون سراسری به غیر رشته قبلی خود شرکت کند و در صورت قبولی در رشته مورد علاقه خود ادامه تحصیل دهد دانشگاه پذیرنده می‌تواند واحدهایی را که دانشجو در رشته قبلی گذرانده است با برنامه رشته جدید تطبیق داده و مطابق مقررات مربوطه بعضی یا تمام آنها را بپذیرد.

فصل هفتم

مرخصی تحصیلی و انصراف از تحصیل

ماده ۴۳) دانشجو پس از گذراندن یک نیمسال تحصیلی می‌تواند در طول مراحل اول و دوم آموزش پزشکی حداکثر ۲ نیمسال تحصیلی متوالی یا متناوب و در هر یک از مراحل کارآموزی بالینی و کارورزی حداکثر تا سقف ۶ ماه متوالی با احتساب در سنوات از مرخصی تحصیلی استفاده نماید.

تبصره ۱: موافقت با مرخصی تحصیلی دانشجو در نیمسال اول با شورای آموزشی دانشگاه می‌باشد.

تبصره ۲: مدت مرخصی تحصیلی جزو حداکثر مدت مجاز تحصیل دانشجو در هر مرحله محسوب می‌شود.

تبصره ۳: دانشجو در مرحله کارورزی می‌بایست از یک ماه مرخصی استفاده نماید.

ماده ۴۴) تقاضای مرخصی تحصیلی باید به صورت کتبی حداقل دو هفته قبل از شروع نام نویسی هر نیمسال برای هر یک از مراحل اول و دوم حداقل دو هفته قبل از شروع هر بخش برای هر یک از مراحل سوم و چهارم، توسط دانشجو به اداره آموزش دانشگاه تسلیم گردد.

تبصره ۱: چنانچه تقاضای مرخصی تحصیلی خارج از زمان مقرر ارائه شود تصمیم گیری به عهده شورای آموزشی دانشگاه است.

تبصره ۲: اداره آموزش دانشگاه موظف است پس از کسب نظر از دانشکده ذیربط قبل از اتمام مهلت نام نویسی موافقت یا عدم موافقت یا درخواست دانشجو را کتبا وی ابلاغ کند.

تبصره ۳: عواقب ناشی از مرخصی تحصیلی بر عهده دانشجو می‌باشد.

ماده ۴۵) دانشجویان باردار شغل به تحصیل با رعایت سایر ضوابط و مقررات از یک نیمسال مرخصی زایمان، بدون احتساب در سنوات تحصیلی استفاده نمایند.

ماده ۴۶) دانشجویانی که گواهی و عذر پزشکی موجه آنها به تایید شورای پزشکی و شورای آموزشی دانشگاه رسیده باشد می‌توانند از حداکثر یک نیمسال مرخصی تحصیلی بدون احتساب در سنوات استفاده نمایند.

ماده ۴۷) دانشجویی که تمایل به انصراف از تحصیل داشته باشد باید درخواست انصراف خود را شخصا به اداره آموزش دانشگاه تسلیم نماید در این صورت دانشجو مجاز است فقط برای یک بار حداکثر تا =====

حکم انصراف از تحصیل وی صادر خواهد شد و دانشجو پس از آن حق ادامه تحصیل در آن رشته را ندارد.

تبصره: دانشجوی منصرف از تحصیل چنانچه بخواهد مدارک تحصیلی خود را دریافت نماید موظف است به کلیه تعهدات قانونی دوران تحصیل خود عمل نماید.

فصل هشتم

انتقال و جابجایی

ماده ۴۸) انتقال به معنی تغییر محل تحصیل دانشجو از یک دانشگاه به دانشگاه دیگر در همان رشته و همان مقاطع تحصیلی است .

ماده ۴۹) انتقال دانشجو با توافق دانشگاههای مبدا و مقصد منوط به داشتن همه شرایط زیر است:

۱-۴۹-۱- ادامه تحصیل متقاضی در دانشگاه مبدا از نظر مقررات آموزشی و انضباطی بلا مانع باشد.

۲-۴۹-۲- متقاضی حداقل دو نیمسال از دوره آموزشی خود را در دانشگاه مبدا گذرانده باشد.

۳-۴۹-۳- واحدهای باقیمانده دانشجو برای دانشگاه مقصد، حداقل نصف کل واحدهای دوره باشد.

۴-۴۹-۴- میانگین نمرات دروس گذرانده شده متقاضی حداقل ۱۲ باشد.

۵-۴۹-۵- نمره آزمون ورودی متقاضی در سال ورود به تحصیل از نمره آزمون آخرین فرد پذیرفته

شده مان سال در رشته و سهمیه مربوط در دانشگاه مقصد کمتر باشد.

تبصره : انتقال محل تحصیل دانشجویانی که به دستگاههای اجرایی خاص تعهد سپرده اند با رعایت

شرایط ماده ۴۹ و اعلام موافقت دستگاه اجرایی ذیربط امکان پذیر است .

ماده ۵۰) در مورا دزیر انتقال دانشجو به محل یا نزدیکترین محل سکونت دائم خانواده خارج از

شرایط مذکور در ماده ۴۹ (به استثنای شرط ۱) انجام می شود:

۱-۵۰- شهادت، فوت یا معلول شدن سرپرست خانواده دانشجوی. به طوری که وی به تشخیص مراجع قانونی به عنوان کفیل خانواده شناخته شود.

۲-۵۰- بیماری صعب العلاج یا معلولیت موثر دانشجوی به نحوی که به تشخیص شورای پزشکی دانشگاه قادر به ادامه زندگی بطور مستقل نباشد.

۳-۵۰- ازدواج رسمی و دائمی دانشجوی دختر که محل تحصیل یا اشتغال شوهر در تهران باشد به تایید مرجع ذیربط .

تبصره ۱: هر یک از موارد مذکور در این ماده باید بعد از قبولی دانشجوی در دانشگاه صورت گرفته باشد.

تبصره ۲: برای کارمندان رسمی یا پیمانی دولت ارائه حکم اشتغال ضروری است و اگر شغل همسر آزاد است گواهی اشتغال و سکونت او باید به تایید مراجع قانونی یا نیروی انتظامی رسیده باشد.

تبصره ۱: تمام نمرات درسی دانشجوی در دانشگاه مبدا اعم از قبولی و یا ردی و سوابق آموزشی دانشجوی انتقالی از لحاظ مشروطی، عینا در کارنامه دانشجوی ثبت و در محاسبه میانگین کل او محاسبه می‌شود.

تبصره ۲: عدم پذیرش دروس یا نمره کمتر از ۱۲ مربوط به مرحله‌ای است که دانشجوی به هنگام انتقال در آن مرحله مشغول به تحصیل است و به مراحل قبلی تسری ندارد.

ماده ۵۸) مدرک فراغت از تحصیل دانشجوی انتقالی توسط دانشگاه مقصد صادر می‌شود و در آن مدرک تعداد واحدهای گذرانده شده دانشجوی و مجموع واحدهای اخذ شده در دانشگاههای مبدا و مقصد با ذکر میانگین نمرات آنها و سوابق تحصیلی دانشجوی قید میشود.

ماده ۵۹) انتقال دانشجو در طول مدت تحصیل فقط برای یک بار مجاز است ..

جابجایی

ماده ۶۰) جابجایی دو دانشجو با موافقت دانشگاههای مبدا و مقصد پس از گذراندن حداقل یک نیمسال و در صورت احراز شرایط زیر در طول مدت تحصیل برای یک بار بلامان است.

۱-۶۰) ادامه تحصیل هر دو دانشجو در دانشگاههای مبدا از نظر مقررات آموزشی و انضباطی بلامانع باشد.

۲-۶۰) سال ورود به تحصیل هر دو دانشجو باید یکسان باشد و در هر صورت هر دو دانشجوی متقاضی جابجایی نباید بیش از ۵۰٪ از واحدهای خود را گذرانده باشند.

۳-۶۰) نمره آزمون ورودی متقاضیان در سال ورود به تحصیل از نمره آزمون آخرین فرد پذیرفته شده همان سال در رشته و سهمیه مربوطه در دانشگاه مقصد کمتر نباشد.

تبصره ۱: برای جابجایی دانشجویانی که به دستگاههای اجرایی خاص تعهد سپرده‌اند کسب موافقت دستگاه اجرایی ذیربط علاوه بر شرایط مذکور الزامی است.

تبصره ۲: مدرک فراغت از تحصیل دانشجویانی که جابجا شده‌اند دانشگاه مقصد صادر خواهد شد.

ماده ۶۱) دانشجوی متقاضی جابجایی بایستی دو نسخه فرم رویط به جابجایی را از دانشگاه محل تحصیل خود دریافت و تکمیل نموده و در فاصله پانزدهم الی پایان تیرماه هر سال به آموزش دانشگاه مبدا تسلیم کند.

تبصره ۱: دانشجوی متقاضی جابجایی منحصرأ می‌تواند یک دانشگاه را به عنوان مقصد انتخاب کند

تبصره ۲: تقاضای جابجایی دانشجویانی که یک بار منتقل یا جابجا شده پذیرفته نخواهد شد.

ماده ۶۲) دانشگاهها پس از انقضای مهلت تعیین شده نسبت به بررسی تقاضاهای رسیده اقدام و حسب مورد یک نسخه از تقاضاهای تایید شده را به همراه شرح واحدهایی که متقاضیان گذرانده‌اند به دانشگاه مقصد ارسال می‌دارند.

تبصره: جابجایی منحصراً یک بار در سال صورت خواهد گرفت. تقاضای جابجایی بایستی حداکثر تا پایان مردادماه به دانشگاه مقصد رسیده باشد.

ماده ۶۳) از ابتدای شهریور ماه هر سال تحصیلی، تقاضای رسیده در شورای آموزشی یا کمیته منتخب آن شورا در دانشگاه مقصد مورد بررسی قرار می‌گیرد و نتایج تصمیمات متخذه قبل از شروع نام نویسی براساس تقویم دانشگاهی، توسط معاون آموزشی دانشگاه مقصد به دانشگاه مبدا و از آن طریق به دانشجویان ذینفع اعلام می‌گردد.

تبصره: جابجایی دانشجویان متقاضی پس از تصویب شورای آموزشی یا کمیته منتخب آن شورا امری است قطعیو برای طرفین لازم الاجرا است.

فصل نهم

دانشجوی میهمان

ماده ۶۴) در مواردی که دانشجو، بطور موقت ناگزیر به تغییر محل تحصیل خود باشد، می‌تواند با توافق دانشگاههای مبدا و مقصد به عنوان دانشجوی میهمان، محل تحصیل خود را بطور موقت برای مدت معین تغییر دهد.

تبصره: میهمانی از دوره‌های روزانه به شبانه. از دانشگاههای حضوری به غیر حضوری از دانشگاههای دولتی به غیر دولتی و برعکس ممنوع است.

ماده ۶۵) میهمان شدن دانشجو در یک دانشگاه مشروط به این است که دانشجو حداقل دو نیمیال تحصیلی خود را در دانشگاه مبدا گذرانده باشد.

ماده ۶۶) میهمان شدن دانشجو در یک دانشگاه برای گذراندن یک یا چند درس با موافقت دانشگاههای مبدا و مقصد به شرط آن که تعداد واحدهای درسی مذکور از ۱۰ واحد کمتر باشد و جمع واحدهای درسی اخذ شده دانشجو در دانشگاه مبدا و مقصد در آن نیمسال از ۱۲ واحد کمتر و از ۲۰ واحد بیشتر نشود، بلامانع است.

تبصره: انتخاب واحد دانشجوی میهمان در دانشگاه مقصد چه به صورت تک درس و چه به صورت تمام وقت بایستی با الاع گروه آموزش مربوط در دانشگاه مبدا و طبق شرایط دانشگاه مقصد باشد.

ماده ۶۷) تعداد واحدهایی که دانشجو به صورت میهمان (تک درس یا تمام وقت) در یک یا چند دانشگاه می‌گذرانده نباید از ۴۰ درصد کل واحدهای دوره تجاوز نماید.

تبصره ۱: واحدهایی که دانشجوی میهمان در دانشگاه مقصد می‌گذراند عیناً در کارنامه او در دانشگاه مبدا ثبت می‌شود و نمرات آنها در محاسبه میانگین نیمسال و میانگین کل او منظور می‌گردد.

تبصره ۲: حداقل نمره قبولی دانشجوی میهمان در دانشگاه مقصد ۱۲ می‌باشد. واحدهایی را که دانشجو در دانشگاه مقصد با نمره کمتر از ۱۲ گذرانده است باید مجدداً بگذراند.

ماده ۶۸) مدرک فراغت از تحصیل دانشجوی میهمان در هر صورت توسط دانشگاه مبدا صادر می‌شود.

فصل دهم

تغییر رشته

ماده ۶۹) دانشجوی دوره دکتری عمومی پزشکی در طول دوران تحصیل خود می‌تواند در صورت

داشتن شرایط زیر و موافقت دانشگاه ذیربط به رشته دیگری تغییر رشته دهد:

۱-۶۹-۱ ادامه تحصیل متقاضی در رشته قبلی از نظر مقررات آموزشی بلامانع باشد.

۲-۶۹-۲ حداقل یک ششم و حداکثر یک سوم کل واحدهای دوره را گذرانده باشد

۳-۶۹-۳ نمره آزمون ورودی متقاضی در سال ورود به تحصیل از نمره آزمون آخرین فرد پذیرفته

شده همان سال در سهمیه و رشته مورد تقاضا در دانشگاه مقصد کمتر نباشد.

۴-۶۹-۴ با توجه به حداکثر مدت مجاز تحصیل، امکان گذراندن واحدهای درسی مورد نیاز در رشته

جدید را داشته باشد.

تبصره ۱: تغییر رشته دانشجویانی که از ادامه تحصیل در رشته پزشکی محروم می‌شوند، براساس

دستورالعمل مندرج در تبصره ۲ ماده ۱۳ صورت می‌گیرد.

تبصره ۲: تغییر رشته به رشته‌هایی که در ضوابط گزینش آنها شرایط خاص پیش بینی شده است،

موکول به احراز شرایط مربوط است.

تبصره ۳: تغییر رشته به رشته‌هایی که در ضوابط گزینش آنها شرایط خاصی پیش بینی شده است،

موکول به احراز شرایط مربوط است.

تبصره ۴: دانشجو در طول تحصیل خود تنها برای یکبار می‌تواند تغییر رشته دهد به استثنای مشمولین

منرج در تبصره ۱ همین ماده

ماده ۷۰) تغییر رشته باید در مقاطع تحصیلی هم سطح صورت گیرد در غیر این صورت فقط از مقطع بالاتر به مقطع پایین‌تر با رعایت مقررات ماده ۶۹ امکان پذیر است.

ماده ۷۱) در صورت موافقت با تقاضای تغییر رشته، دانشجو موظف است در اولین نیمسال تحصیلی پس از موافقت در رشته جدید ثبت نام و انتخاب واحد نماید. پس از ثبت نام، اجازه بازگشت به رشته قبلی را ندارد.

تبصره ۱: دانشجو تا قبل از ثبت نام در رشته جدید تابع مقررات آموزشی رشته قبلی می‌باشد.

تبصره ۲: اقدام نکردن دانشجو برای ثبت نام در رشته جدید در وقت معین به منزله انصراف از تغییر رشته تلقی می‌شود و حق تغییر رشته تا پایان دوره از وی سلب می‌شود.

ماده ۷۲) در صورتی که دانشجو هم زمان دارای شرایط انتقال و همچنین شرایط تغییر رشته باشد، تغییر رشته توأم با انتقال بلامانع است

تبصره: تغییر رشته توأم با انتقال از وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و برعکس در صورت داشتن شرایط تغییر رشته و انتقال بلامانع است.

ماده ۷۳) دروسی که دانشجو در رشته قبلی گذرانده است در گروه آموزشی رشته جدید بررسی و معادل سازی می‌شود و فقط درسهایی از وی پذیرفته می‌شود که به تشخیص گروه آموزشی با دروس رشته جدید حداقل ۸۰٪ اشتراک محتوایی داشته باشد و نمره هر یک از آن درسا نیز از ۱۲ کمتر نباشد.

تبصره ۱: دروس پذیرفته شده در کارنامه دانشجو ثبت و نمرات آنها در محاسبه میانگین کل منظور می‌گردد ولی نمرات درسهای پذیرفته نشده بدون احتساب در میانگین در کارنامه دانشجو باقی می‌ماند در این صورت چنانچه میانگین کل واحدهای پذیرفته نشده او کمتر از ۱۲ باشد با تصمیم شورای آموزشی دانشگاه جمعا به عنوان یک نیمسال مشروطی در سابقه تحصیلی دانشجو در رشته جدید منظور خواهد شد.

تبصره ۲: در صورتی که تعداد واحدهای درسهای پذیرفته نشده دانشجو، در حدی باشد که امکان گذراندن واحدهای مورد نیاز رشته جدید را در طول مدت مجاز تحصیل از وی سلب کند، با تقاضای تغییر رشته و موافقت نمیشود.

ماده ۷۴) متقاضی تغییر رشته باید درخواست خود را به همراه مدارک لازم حداقل ۶ هفته پیش از شروع نیمسال تحصیلی به آموزش دانشگاه محل تحصیل خود تسلیم کند.

ماده ۷۵) چنانچه دانشجو در دوران تحصیل، دچار بیماری یا سانحه‌ای گردد که به تشخیص شورای پزشکی دانشگاه و تایید شورای آموزشی دانشگاه توانایی ادامه تحصیل در دوره دکتری عمومی پزشکی و یا امکان بهره‌گیری از کارآیی حاصل از آن را از دست بدهد اجازه ادامه تحصیل در دوره دکتری عمومی پزشکی را ندارد و می‌تواند با رعایت سایر مقررات به رشته دیگری که از لحاظ نمره آزمون ورودی نزدیکترین نمره را دارد تغییر رشته دهد در اینحال دانشجو از رعایت مقررات ماده ۶۹ به استثنای بند یک (معاف خواهد بود.

تبصره: در مواردی که دانشجوی در طول تحصیل دچار اختلالات روانی و رفتاری یا بیماری جسمی و نقص عضو موثر گردد به نحوی که توانایی ادامه تحصیل در هیچ یک از رشته‌های گروه آزمایشی مربوط به نداشته باشد می‌تواند با نظر شورای پزشکی دانشگاه و تایید شورای آموزشی دانشگاه به رشته‌ای در گروه آزمایشی دیگر پس از موافقت دانشگاه مقاصد تغییر رشته دهد.

فصل یازدهم

پذیرش واحدهای درسی

ماده (۷۶) معادل سازی و پذیرش دروسی که دانشجو قبلاً در دانشگاهها یا دیگر مقاطع تحصیلی گذرانده است با رعایت شرایط زیر مجاز است:

- ۱-۷۶- دانشجو با توجه به سوابق تحصیلی خود مجاز به شرکت در آزمون ورودی رشته جدید باشد.
- ۲-۷۶- دانشگاه قبلی و مدارک تحصیلی آن مورد تایید وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی یا وزارت علوم، تحقیقات و فناوری باشد.
- ۳-۷۶- محتوای آموزشی درسهای گذرانده شده با دروس رشته جدید به تشخیص گروه آموزشی ذیربط حداقل ۸۰٪ اشتراک محتوایی داشته و نمره هر یک از دروس از ۱۲ متر نباشد.
- ۴-۷۶- تحصیل دانشجو در دانشگاه قبلی مطابق برنامه مصوب شورای عالی برنامه ریزی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و یا وزارت علوم، تحقیقات و فناوری باشد.

تبصره ۱: معادل سازی دروس تخصصی در مقاطع هم سطح یا از مقاطع بالاتر به پایین‌تر امکان پذیر است.

تبصره ۲: معادن سازی و پذیرفتن درسا توسط گروههای آموزشی ذیربط در دانشگاه پذیرنده انجام می‌شود.

ماده ۷۷) نمرات دروس پذیرفته شده از دانشجو در محاسبه میانگین نیمسال محسوب نمی‌شود ولی در محاسبه میانگین کل دانشجو محسوب خواهد شد.

تبصره: به ازای هر ۲۰ واحد از دروس پذیرفته شده دانشجو، یک نیمسال تحصیلی از حداکثر مدت مجاز تحصیل وی کاسته می‌شود.

فصل دوازدهم

پایان نامه

ماده ۷۸) پایان نامه بخشی از دوره دکتری عمومی پزشکی است که طی آن دانشجو موظف است در یک زمینه مربوط به رشته تحصیلی خود زیر نظر استاد راهنما به تحقیق بپردازد.

ماده ۷۹) دانشجویان دوره دکتری عمومی پزشکی می‌بایست از شروع دوره کارآموزی تا قبل از شرکت در امتحان جامع پیش‌کارورزی موضوع پایان نامه خود را انتخاب و به ثبت برسانند.

تبصره: دانشجویان دوره دکتری عمومی پزشکی چنانچه موضوع پایان نامه خود را در مدت مقرر به ثبت نرسانند، تا زمان ثبت موضوع پایان نامه مجاز به شرکت در امتحان جامع پیش‌کارورزی نمی‌باشند.

ماده ۸۰) بسته راهنما با پیشنهاد دانشجو، موافقت استاد راهنما و تایید گروه آموزشی مربوطه و تصویب شورای پژوهشی دانشکده مربوطه تعیین می‌گردد.

تبصره: رتبه استاد راهنما حداقل استادیاری است در موارد استثنایی با تایید شورای پژوهشی دانشکده می‌توان از اعضای هیات علمی مربی نیز به عنوان استاد راهنما استفاده نمود.

تبصره: در موارد خاص و با تصویب شورای پژوهشی دانشکده و به منظور انجام تحقیقات بین‌بخشی دانشجو می‌تواند بیش از یک استاد راهنما داشته باشد.

ماده ۸۱) در صورت لزوم به پیشنهاد استاد راهنما یک نفر از اعضای هیات علمی یا متخصصان و محققان برجسته پس از تایید شورای پژوهشی دانشکده به عنوان استاد مشاور تعیین می‌شود.

تبصره: سقف تعداد پایان نامه‌های دوره دکتری عمومی پزشکی که به طور همزمان توسط هر استاد راهنما هیات می‌شوند از فرمول تقسیم تعداد کل دانشجویان ورودی در هر سال به تعداد کل اعضای هیات علمی دانشکده مربوطه ضرب در عدد ۲ بدست می‌آید. در دانشکده‌هایی که تعداد اعضای هیات علمی زیاد است و با فرمول فوق سقف پایان نامه هر عضو هیات علمی، عدد کسی خواهد شد هر عضو هیات علمی بر اساس مرتبه دانشگاهی و با تصویب شورای پژوهشی دانشکده، حداکثر ۳ پایان نامه دانشجویان با سال ورودی یکسان را به طور هم زمان می‌تواند راهنمایی نماید.

ماده ۸۲) انتخاب موضوع پایان نامه بایستی با هدایت استاد راهنما باشد.

ماده ۸۳) موضوع پایان نامه نباید تکراری باشد به این معنا که پایان نامه با عنوان مشابه یا متفاوت ولی محتوای یکسان در ۵ سال اخیر در دانشگاه ذیربط گرفته نشده باشد.

تبصره: در موارد خاص و با نظر شورای پژوهشی دانشکده، در موضوعاتی که ممکن است نیاز به تحقیق مجدد در کمتر از فاصله زمانی فوق باشد، اخذ پایان نامه با عنوان و محتوای مشابه بلامانع است.

ماده ۸۴) هر دانشجو باید یک موضوع را بعنوان پایان نامه انتخاب نماید.

تبصره: انتخاب موضوع پایان نامه توسط گروهی از دانشجویان (حداکثر ۳ نفر) پس از تایید استاد راهنما و تصویب شورای پژوهشی دانشکده به شرط رعایت موارد ذیل مجاز می‌باشد.

الف: حجم و اهمیت موضوع تحقیق با تعداد دانشجویان تناسب داشته باشد.

ب: تقسیم بندی موضوع تحقیق به گونه‌ای باشد که هر یک از دانشجویان ذیربط بتوانند انجام بخش مستقلی از پایان نامه را عهده‌دار شوند.

ماده (۸۵) جهت ثبت موضوع پایان نامه باید مراحل ذیل طی شود:

الف: انتخاب موضوع پایان نامه با هدایت استاد راهنما

ب: بررسی تکراری نبودن موضوع پایان نامه توسط معاونت پژوهشی دانشکده:

ج: تصویب طرح پیشنهادی پایان نامه در گروه آموزشی مربوطه

د: ارائه طرح پیشنهادی پایان نامه از طرف گروه به معاونت پژوهشی دانشکده جهت تصویب در

شورای پژوهشی دانشکده

ه: ابلاغ مصوبه شورای پژوهشی دانشکده به استاد راهنما جهت شروع پایان نامه

تبصره: فاصله زمان ثبت موضوع پایان نامه تا زمان دفاع آن نباید کمتر از یکسال باشد.

ماده (۸۶) هر پایان نامه باید حاوی موارد زیر باشد:

الف: چکیده به زبان فارسی و انگلیسی (اهمیت و زمینه کار، مواد و روش، نتایج و نتیجه گیری).

ب: مقدمه (دلایل اهمیت موضوع پژوهش، اطلاعات کلی در زمینه پژوهشی و اهداف پژوهش)

ج: بررسی متون

د: روش کار (نوع پژوهش، محیط و مواد پژوهش، حجم نمونه و روش نمونه‌گیری، روش جمع آوری

اطلاعات، روش تجزیه و تحلیل داده‌ها و انواع آزمون‌های آماری و مراحل انجام کار)

ز: نتایج (استفاده از آزمون‌های آماری، جداول، نمودارها و بیان نتایج)

و: بحث و نتیجه گیری (بررسی نتایج حاصله، مقایسه نتایج با سایر مطالعات، بررسی علت تفاوت نتایج

پژوهش با سایر مطالعات، بررسی نقایص و محدودیت‌های پژوهش، نتیجه گیری نهایی و ارائه

پیشنهادات)

ه: مراجع

ماده ۸۷) نگارش پایان نامه به زبان انگلیسی بلامانع می‌باشد ولی لازم است علاوه بر چکیده به زبان

انگلیسی چکیده به زبان فارسی نیز داشته باشد.

ماده ۸۸) هیات داوران که مسئولیت تصمیم‌گیری نهایی در مورد پایان نامه‌ها را بر عهده دارند از

اعضای زیر تشکیل می‌شود.

۱-استاد راهنما

۲-استاد مشاور (در صورت وجود)

۳-نماینده شورای پژوهشی دانشکده

۴-نماینده گروه آموزشی مرتبط با پایان نامه

۵-یک عضو از اعضای هیات علمی یا محققان، متخصصان و صاحب نظران به انتخاب گروه آموزشی

مربوطه

تبصره: مرتبه علمی استاد راهنما و اعضای هیات علمی باید حداقل استادیاری باشد. در شرایط خاص

پس از تایید شورای پژوهشی دانشکده می‌تواند مربی باشد در خصوص محققان و متخصصان و

صاحب نظران داشتن مدرک دکترای تخصصی الزامی است.

ماده ۸۹) ارزشابی پایان نامه‌ها توسط هیات داوران در مقیاس نمره گذاری از صفر تا بیست صورت

می‌گیرد و با توجه به نمرات مربوطه به چهار درجه به شرح ذیل متمایز می‌شوند.

عالی پایان نامه‌های با نمره ۱۹ تا ۲۰

بسیار خوب پایان نامه‌های با نمره ۱۷ تا ۱۸/۹۹

خوب پایان نامه‌های با نمره ۱۴ تا ۱۶/۹۹

غیر قابل قبول پایان نامه‌های با نمره کمتر از ۱۴

تبصره: پایان نامه‌هایی می‌توانند درجه عالی را کسب نمایند که تحقیقاتی بوده و یا در یکی از مجلات علمی معتبر داخل یا خارج از کشور به صورت مقاله چاپ شده و یا اخذ پذیرش چاپ را در این مجلات ارائه نمایند بدیهی است که ارائه مقاله و یا اخذ پذیرش چاپ مقاله باید قبل از دفاع از پایان نامه و تعیین نمره نهایی صورت گیرد.

ماده ۹۰) کلیه دانشجویان موظف به دفاع از پایان نامه خود در آخرین نیمسال تحصیلی می‌باشند و چنانچه دانشجو در چهارچوب سنوات مجاز تحصیلی نتواند از پایان نامه خود دفاع و نمره قبولی کسب نماید، علی‌رغم اینکه کلیه واحدهای درسی دوره آموزشی مربوطه را با موفقیت گذرانده باشد، اخراج خواهد شد.

ماده ۹۱) تعداد واحدها و نمره پایان نامه در آخرین نیمسال تحصیلی ثبت و دانشجو از رعایت حداکثر واحدهای مجاز در آخرین نیمسال تحصیلی معاف است.

ماده ۹۲) زمان فارغ‌التحصیلی دانشجو، زمانی است که تمامی واحدهای درسی خود را از جمله پایان نامه را گذرانده باشد (هر کدام که موخر باشد).

ماده ۹۳) کلیه حقوق مکاتبه از پایان نامه متعلق به دانشگاه است.

ماده ۹۴) یک نسخه از خلاصه هر پایان نامه می‌بایست به حوض معاونت تحقیقات و فناوری وزارت متبوع جهت بهره‌برداری و اطلاع رسانی به دیگر مراکز ارسال گردد.

فصل سیزدهم

فراغت از تحصیل

ماده ۹۵) دانشجویی که کلیه واحدهای درسی و مراحل آموزشی دوره دکتری عمومی پزشکی و پایان نامه را طبق برنامه مصوب بر اساس مقررات این آیین نامه با موفقیت گذرانده باشد فارغ‌التحصیل دوره دکتری عمومی پزشکی شناخته می‌شود.

ماده ۹۶) این آیین نامه در ۱۳ فصل، ۹۶ ماده و ۹۴ تبصره در بیست و ششمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی مورخ ۸۳/۳/۲۳ به تصویب رسید و از ابتدای سال تحصیلی ۱۳۸۳/۱۳۸۴ برای آن دسته از دانشجویانی که از این تاریخ به بعد وارد دانشگاه می‌شوند لازم الاجرای است و از تاریخ اجرا کلیه آیین نامه‌ها و بخشنامه‌های قبلی مقادیر با آن برای این دسته از دانشجویان لغو می‌شود